

SPECIABEL

door Abel Kuiper

Nederland betekent voor het overgrote deel van onze bevolking; leven onder zeeniveau. Zonder dijken en duinen zou tweederde van Nederland permanent onder water staan. Dijken en duinen alleen zijn niet genoeg. Dat het water ons niet dagelijks naar de lippen stijgt is te danken aan een ingenieus systeem van waterkeringen, polders, kanalen en gemalen. In het Museum Stoomgemaal Winschoten kunt u zien hoe dit systeem werkt en hoe in voorbije tijden de kracht van het stoom werd gebruikt om te zorgen dat Groningers droge voeten hielden. Bestuurslid Ben Hulsege van Stichting Museum Stoomgemaal Winschoten vertelde enthousiast over het museum stoomgemaal waar onlangs een zeer grondige onderhoudsbeurt heeft plaatsgevonden.

Hoe bent u in contact gekomen met het stoomgemaal?

Nou dat stamt al uit de jaren 60, toen ik als leraar calorische werktuigen werkzaam was aan de LTS in Winschoten. Toentertijd ging ik met mijn leerlingen op excursie naar het stoomgemaal. Hier konden de leerlingen in praktijk de werking van een stoomgemaal zien. De heer van der Laan was toentertijd machinist (watermolenaar). Het was schitterend om deze techniek van weleer in werking te zien.

Kunt u ons iets over de werking van het stoomgemaal vertellen?

De trots van het museum is de honderd jaar oude stoommachine, in 1895 gebouwd door de firma Landweer uit Martenshoek. Als een getemd dier ligt ze languit in de machinekamer, weldoorvoed, glanzend gepoetst en blakend van kracht. Door het binnen vallend licht blinkt het koper van de meters en het staal van de bewegende delen. De glazen potjes boven op de machine zijn gevuld met goudgele olie. Elk onderdeel mag genoemd worden, de tweecylinders, de meters, de oliepotjes, de aandrijfjas en het vliegwiel. De stoominstallatie van het museumstoomgemaal is door de combinatie met een vijzel, uniek in Europa. Het is een fraai stukje van Gronings vakmanschap.

Is het nog allemaal te onderhouden?

Wij mogen ons verheugen op een 25 tal vrijwilligers. Ook de zoon van Marten van der Laan is één van deze zeer enthousiaste mensen. Onlangs is een algemene renovatie afgerond. Vele onderdelen zoals een drijf-stang, zuiger en bussen, schuifkast e.d. zijn vernieuwd. Dat is mogelijk gemaakt door de belangeloze medewerking van het Noordelijk bedrijfsleven. Met hun vak kennis wisten zij deze onderdelen zeer nauwkeurig na te maken. Hierdoor kan deze machine weer optimaal draaien. Wij zijn deze bedrijven dan ook zeer erkentelijk voor hun bijdrage. Deze zijn Gieterij Borcherts- Sappemeer, Erik's - Leek, GTI - Delfzijl, Warntjes - Roden, Veentra - Winschoten, Simon Loude - Finsterwolde, Veldhuis - Martenshoek, Nivoba - Veendam,

Bronno Verheek - Winschoten, Kroëze constructie - Zuidbroek, en Gebr. Wesselink - Finsterwolde. Dank aan het Noordelijk bedrijfsleven, "Grandioos".

Wanneer is het Museum Stoomgemaal geopend?

Het museum is geopend t/m 31 augustus van 13.00 - 17.00 uur. Op alle zondagen in augustus is de stoommachine in werking, tevens de 1ste zaterdag in augustus. Op verzoek is een draaidag mogelijk en via de gemeente Winschoten is het museum als trouwlocatie beschikbaar. Het museum heeft enkele zondagen per jaar, (3 en 17 augustus), een speciaal dag-arrangement samengesteld. U vertrekt halverwege de ochtend per stoomtrein uit Stadskanaal naar Veendam. Daar stapt u over op één van de prachtig gerestaureerde bussen van het Noordelijk busmuseum voor een rondrit door het schilderachtige Westerwolde. Via het vestingstadje Oudeschans wordt u naar het Museum Stoomgemaal gebracht. Na de soep en broodjes volgt een rondleiding. Daarna met de bus terug naar Veendam, waar u opstapt op de trein naar Stadskanaal. Info over dit dagje stoom afblazen is verkrijgbaar bij de Museum spoorlijn "Star", telefoon 0599 - 651 890.

Waar is het Museum Stoomgemaal te vinden?

U vindt het museum vlakbij de A7, afslag nr. 47, richting Beerta. Het museum ligt aan de Eems - Dollard route.

Info:

Museum Stoomgemaal Winschoten
Oostereind 4

Winschoten tel/fax 0597 - 425 070

ELROjournal 7-03